

2018-06-20

Handläggare**Exploateringskontoret**

Victoria Zimmermann Grönros

Stora Projekt

Norra Innerstaden och Södermalm

Telefon: 08-508 262 58

Till

Exploateringsnämnden

2018-08-23

Trafiknämnden

2018-08-30

Trafikkontoret

Liselotte Johansson

Infrastruktur

Telefon: 08-508 264 92

**Utbyggnad av tunnelbanan till Barkarby, till
Arenastaden via Hagastaden samt till Nacka och
Söderort. Sidoavtal till genomförandeavtal****Förslag till beslut**

1. Exploateringsnämnden och trafiknämnden godkänner var för sig för sin del sidoavtal till genomförandeavtal för tunnelbana till Arenastaden via Hagastaden, Barkarby och Nacka och Söderort enligt vad som följer av bilaga 1 samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner avtalet.
2. Exploateringsnämnden och trafiknämnden föreslår var för sig för sin del att kommunfullmäktige ger kontoren i uppdrag att teckna sidoavtalet och erforderliga följdavtal samt ger kontoren i uppdrag att vid behov träffa tilläggsavtal till sidoavtalet förutsatt att sådant tilläggsavtal inte är av principiell betydelse.
3. Exploateringsnämnden och trafiknämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Håkan Falk
Förvaltningschef
Exploateringskontoret**Jonas Eliasson**
Förvaltningschef
Trafikkontoret**Trafikkontoret**
InfrastrukturFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Växel 08-508 27 200
linda.lundberg@extern.stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Sammanfattning

I december 2014 slöts ett huvudavtal inklusive tre delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana och ökad bostadsutbyggnad i Stockholms län inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling mellan staten, Stockholms läns landsting (SLL), Stockholms stad, Nacka kommun, Solna stad och Järfälla kommun. I mars 2017 antogs ett tilläggsavtal till huvudavtal och delprojektsavtal som reglerar de ändringar som 2016 års optimeringsarbete innebar. I mars 2017 slöts också genomförandeavtal för de tre delprojekten mellan Stockholms läns landsting och de aktuella kommunerna.

Stockholms stad och SLL har under våren 2018 arbetat fram ett sidoavtal till genomförandeavtalen vars syfte är att precisera genomförandeavtalen ytterligare och göra kommunspecifika anpassningar.

Kontoren anser att det nu föreslagna sidoavtalet ger en ökad trygghet och vägledning för båda parter i genomförandet av nya tunnelbanan.

Bakgrund

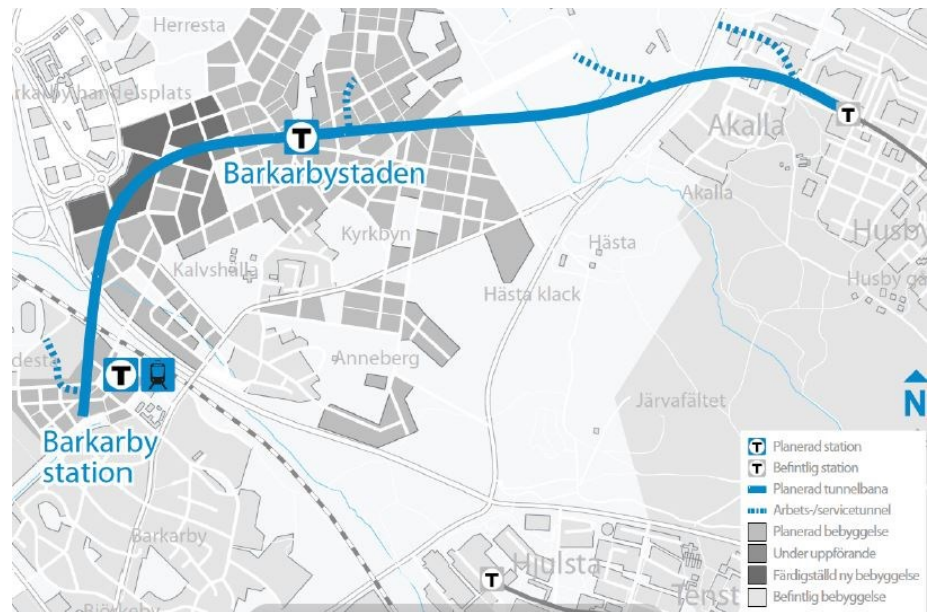
I december 2014 slöts ett huvudavtal inklusive tre delprojektavtal om utbyggnad av tunnelbana och ökad bostadsutbyggnad i Stockholms län inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling mellan staten, Stockholms läns landsting (SLL), Stockholms stad, Nacka kommun, Solna stad och Järfälla kommun. I mars 2017 antogs ett tilläggsavtal till huvudavtal och delprojektsavtal som reglerar de ändringar som 2016 års optimeringsarbete innebar. I mars 2017 slöts också genomförandeavtal för de tre delprojekten mellan Stockholms läns landsting och de aktuella kommunerna.

Utrednings- och projekteringsarbetet för tunnelbaneutbyggnaden drivs av SLL med medverkan från kommunerna. Finansieringen av projektet sker via projektmedel som är de medel som parterna i uppgörelsen förbundit sig att tillskjuta för genomförandet av projektet. Under arbetets gång har SLL kontinuerligt haft samråd med de berörda kommunerna genom att hålla delprojektstyrelsemöten och arbetsmöten för de olika sträckorna. På dessa möten deltar representanter från staden.

Nedan beskrivs kortfattat de olika delprojektens omfattning.

Akalla – Barkarby

Tunnelbanan förlängs från befintlig station Akalla till ny station Barkarbystaden och vidare till ny slutstation Barkarby Station.

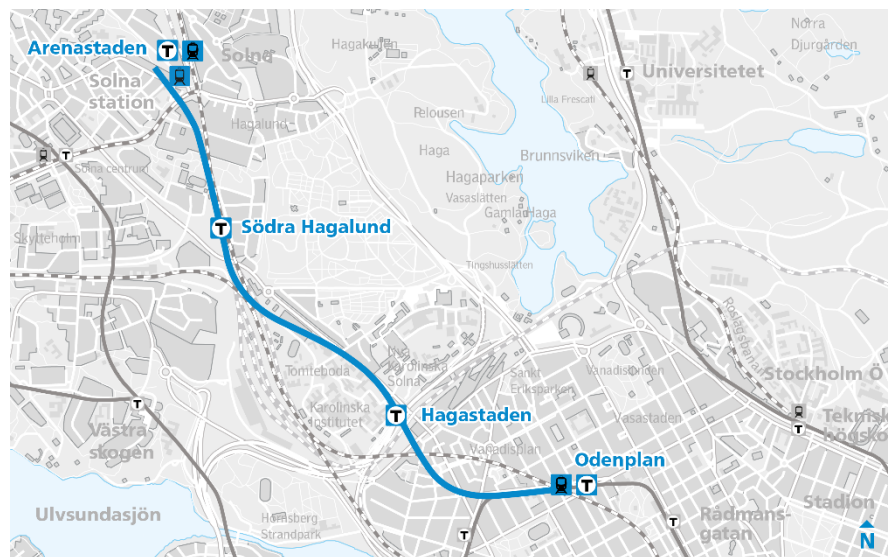

Tunnelbanan byggs med ett norrgående och ett södergående spår. Mellan Akalla och Barkarbystaden går spåren i enkelspårstunnlar med utrymning via tvärtunnlar mellan spåren. Mindre kompletteringar i befintlig anläggning i Akalla kan bli aktuella. På ytan kommer nya schakt för ventilation placeras.

Till anläggningen planeras fyra arbetstunnlar varav en ligger inom Stockholm. Arbetstunneln i Akalla är befintlig och kommer endast att användas i särskilda fall.

Odenplan - Arenastaden via Hagastaden

Ny linje "Gula linjen" ansluter till Grön linje från befintlig station Odenplan och går till Arenastaden via Hagastaden. Tre nya stationer anläggs på linjen, Station Hagastaden, Station Södra Hagalund och station Arenastaden.

I station Hagastadens södra plattformsände planeras en biljetthall med uppgång mot Torsplan i Stockholm. I norra plattformsänden byggs en biljetthall under Solnavägen med uppgångar mot Nya Karolinska och mot Karolinska Institutet i Solna.

Nya anläggningar ovan jord för ventilation, brandgas och utrymning planeras. Arbetstunneln inom Stockholm kommer att placeras i området kring Hagastaden.

Kungsträdgården - Nacka och Söderort

Spårsträckningen kommer att gå från befintlig tunnelbanestation vid Kungsträdgården, via ny station vid Sofia på Södermalm till ny slutstation vid Nacka centrum. Spårsträckningen omfattar även en gren från ny station vid Sofia via befintlig tunnelbanestation Gullmarsplan till befintlig tunnelbana vid Sockenplan, varvid den befintliga gröna Hagsätralinjen blir en del av den blå linjen.

Längs spårsträckningen till Nacka kommer fem nya stationer att byggas, Sofia, Hammarby kanal, Sickla, Järla och Nacka centrum. Längs spårsträckningen till Söderort kommer en ny station i Slakthusområdet att byggas. Den nya stationen kommer att ersätta de befintliga stationerna Globen och Enskede gård.

Station Sofia. – Stationen med biljetthall är belägen i Stigbergsparken.

Station Hammarby kanal. - Stationen byggs under Hammarby kanal och får två uppgångar, en norr om och en söder om kanalen.

Station Gullmarsplan. - En ny plattform skapas under dagens station och kopplas samman med befintlig station Gullmarsplans biljetthall. En ny uppgång med tillhörande biljetthall och stationsentré byggs i kv Mårtensdal mot Hammarby Allé. Stationen blir en bytespunkt mellan grön och blå linje, tvärbanan och bussar.

Ny station i Slakthusområdet. - Dagens befintliga stationer Globen och Enskede gård ersätts av en ny station i den centrala delen av slakthusområdet. Stationen får två uppgångar vars placering planerats i samråd med stadens exploateringsprojekt.

Nya anläggningar ovan jord för ventilation, brandgas och utrymning planeras. Till anläggningen föreslås sju arbetstunnlar (fem inom Stockholm) varav tre permanentas till service- och räddningstunnlar efter färdigställande. Vid Sockenplan planeras en servicetunnel vilken kommer att utgöra accessväg under såväl byggtid som i permanent skede. Övriga arbetstunnlar kvarlämnas och kan komma att innehålla tekniska installationer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts gemensamt av exploateringskontoret och trafikkontoret.

Sidoavtalet

Genomförandeavtalen reglerar framförallt principer och är av övergripande karaktär. När de togs fram slog parterna fast att man kommer att behöva teckna ytterligare och mer specifika avtal för tunnelbanans utbyggnad, såsom avtal avseende permanenta och tillfälliga markupplåtelser.

Sidoavtalet har tagits fram gemensamt av trafikkontoret och exploateringskontoret i samarbete med SLL. Avsikten med sidoavtalet är att precisera genomförandeavtalen ytterligare och göra kommunspecifika anpassningar. Avtalet är bland annat en anpassning till Stockholms stads riktlinjer för hur projekt skall bedrivas, tex vilka handböcker och andra kommunspecifika riktlinjer som skall följas, men även en förtydligande hur parterna ska bedriva detta projekt tillsammans.

Avtalet, som redovisas i Bilaga 1, innebär i huvudsak följande:

- Parterna är överens om att genomförandet av projektet drivs av SLL och att detta skall bekostas med projektmedel men att kommunen bidrar med egen personals deltagande enligt en i avtalet preciserad omfattning.
- Parterna är ense om att avtal för permanenta och tillfälliga markupplåtelser skall tecknas och har enats om en mall för nyttjanderättsavtal
- Parterna är ense om att kommunen skall stå vissa preciserade kostnader för egen personal i övrigt skall genomförandet bekostas med projektmedel.

- Parterna är ense om att SLL inte får ianspråka mark innan nyttjanderättsavtal, servitut eller annan överenskommelse tecknas.
- Parterna är ense om att permanenta och tillfälliga markupplåtelser skall tecknas för i huvudsak de områden som preciseras i järnvägsplanerna men att dessa kan komma att behöva justeras i vissa beröringspunkter. Parterna är även överens om att det är de överenskomna nyttjanderätterna samt ansökningshandlingar för fastighetsreglering som skall gälla.
- Parterna är ense om att SLL skall driva förhandlingar med befintliga nyttjanderättshavare men kommunen skall biträda SLL.
- Parterna är ense om att kommunen vid överlåtelse av mark eller upplåtelse av tomträtt skall göra förbehåll om tunnelbanans utbyggnad.
- Parterna är ense om att SLL med projektmedel skall stå för alla ekonomiska anspråk som nyttjanderätts- samt tomträttshavare ställer mot kommunen.
- Parterna är ense om en hanteringsordning för arbeten i närheten av träd och annan vegetation.
- Parterna är överens om att villkor för återställande skall regleras i nyttjanderättavtalen.
- Parterna är ense om att samordningsavtal skall träffas kring de beröringspunkter som finns mellan tunnelbaneutbyggnaden och kommunens planerade exploateringar.
- Parterna är ense om att SLL i huvudsak skall använda de sträckningar för transporter som redovisas i en till avtalet bifogad bilaga. Parterna har dock även enats kring att ytterligare studera möjligheterna att använda vattenvägarna för vissa transporter.

Eftersom både utbyggnaden av tunnelbanan och stadens exploateringsprojekt som berörs av denna är i planeringsfasen kan fortfarande många förutsättningar ändras. Därför ser kontoren och SLL framför sig att det kan komma att behöva tecknas tilläggsavtal för att avtalen skall spegla verkligheten.

Trafikkontorets och exploateringskontorets synpunkter

Kontoren anser att sidoavtalet väl följer de principer som fastlades i huvudavtalet, delprojektavtalen och genomförandavtalen.

I sidoavtalet har preciseringar gjorts för att anpassa genomförandet till de kommunspecifika förutsättningarna.

Kontoren anser att det nu föreslagna sidoavtalet ger en ökad trygghet och vägledning för båda parter i genomförandet av nya tunnelbanan.

Genomförandet av tunnelbaneutbyggnaden kommer dock att bli en utmaning i den täta staden och genomförandet kommer att påverka stockholmarnas vardag under många år. Utbyggnaden kommer även att påverka kommande exploateringars genomförbarhet under den aktuella perioden. Staden och SLL måste därför tillsammans planera för bästa möjliga genomförande för alla parter.

Trafikkontorets och exploateringskontorets förslag

Kontoren föreslår att exploateringsnämnden och trafiknämnden för sin del godkänner sidoavtalet till genomförandavtalen för utbyggnad av tunnelbanan till Barkarby, Arenastaden via Hagastaden samt till Nacka och Söderort och överlämnar ärendet till kommunfullmäktige för godkännande samt att kontoren får i uppdrag att teckna avtalet och efterföljande erforderliga följdavtal samt ger kontoren i uppdrag att vid behov träffa tilläggsavtal till sidoavtalet.

Slut

Bilaga

1. Sidoavtal till genomförandavtal för utbyggnad av tunnelbanan till Barkarby, till Arenastaden via Hagastaden samt till Nacka och Söderort.